

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี นายอนันต์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ตรากฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต ฉบับแรกและใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป และต่อมาได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ อีก ๓ ครั้ง กล่าวคือ ในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอก สรรยุทธ์ จานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และในสมัยคณะรัฐมนตรีที่มี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามลำดับ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิตฉบับแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๑๕ คน เพื่อพิจารณารายละเอียด แล้วรายงานต่อสภาฯ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จากนั้น ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณารายละเอียดในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตราและลงมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในวันเดียวกัน โดยเห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย เห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ และส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๖ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตฉบับปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัยเป็นกรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันชีวิต สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ หมวด บทเฉพาะกาล และอัตราค่าธรรมเนียม มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้มีผลให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐
๒. พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจประกันชีวิตของธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสิน
๓. กำหนดบทนิยามความหมาย เช่น คำว่า “บริษัท” “สำนักงานใหญ่” “การประกอบธุรกิจประกันชีวิต” “เงินกองทุน” “ตัวแทนประกันชีวิต” “นายหน้าประกันชีวิต” “กองทุน” เป็นต้น (มาตรา ๕)
๔. หมวด ๑ บริษัท โดยกำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัท การถือหุ้นของบริษัท การควบบริษัทเข้ากัน ตามกฎหมาย การเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต และผู้ที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิต ต้องได้รับใบอนุญาต การวางหลักทรัพย์ของบริษัท การจัดสรรเงินสำรองประกันภัย การชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทเล็กกัน หรือบริษัทล้มละลาย การดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุน (มาตรา ๗ – มาตรา ๒๗)
๕. หมวด ๒ การควบคุมบริษัท โดยกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจ กำหนดแบบและข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย ข้อห้ามที่มีให้บริษัทกระทำการ เช่น ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาต ผากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคาร ฯลฯ กำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่มีให้บริษัทตั้งหรือยอมให้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ พนักงานบุคคลที่มีอำนาจในการจัดการหรือเป็นที่ปรึกษาของบริษัท การตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท การเลิกกิจการของบริษัท การควบคุมการดำเนินการของบริษัท (มาตรา ๒๘ – มาตรา ๖๓)
๖. หมวด ๓ การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต โดยการกำหนดเหตุให้สั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต อาทิ มีหนี้สินเกินกว่าทรัพย์สินหรือมีฐานะการเงินไม่มั่นคงอันอาจเกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด เป็นต้น และการชำระบัญชีเมื่อบริษัทเลิกกิจการ (มาตรา ๖๔ – มาตรา ๖๗)
๗. หมวด ๔ ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต โดยกำหนดให้ผู้กระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือนายหน้าประกันชีวิต ต้องได้รับใบอนุญาตและต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด การขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคล การให้นายหน้าประกันชีวิตจัดเก็บเกี่ยวกับเอกสารธุรกิจของตน เช่น สมุดลงทะเบียน สมุดบัญชี ไว้ที่สำนักงาน การขอต่อใบอนุญาต การส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัย การสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต (มาตรา ๖๘ – มาตรา ๘๓)
๘. หมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต โดยกำหนดให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตขึ้น กำหนดเงินและทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นของกรมการประกันภัยและไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๘๔ – มาตรา ๘๘)
๙. หมวด ๖ บทกำหนดโทษ โดยการกำหนดบทลงโทษแก่บริษัทที่ฝ่าฝืนหรือผู้ฝ่าฝืนหรือบริษัทที่ไม่ปฏิบัติตามหรือขัดขวางหรือ ไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ และตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ (มาตรา ๘๙ – มาตรา ๑๑๗)
๑๐. บทเฉพาะกาล โดยกำหนดให้บรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตาม

พระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บรรดา กฎกระทรวง ประกาศ หรือ เงื่อนไขในการอนุญาตที่ออก หรือกำหนดใช้บังคับอยู่ก่อน หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับ ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไข ที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑๘ – มาตรา ๑๓๑)

๑๑. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม จำนวน ๒๐ รายการ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ อาทิ (๑) ค่าขอรับใบรับ อนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๒) ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น

๒. พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๖ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชน ผู้เอาประกันภัย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย และพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๖ มาตรา และกำหนด อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้ สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “บริษัท” “เงินกองทุน” “กองทุน” “นายทะเบียน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้ง ให้เพิ่ม บทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และ ให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ การประกอบธุรกิจประกันชีวิตต้องจัดตั้งในรูปแบบบริษัทมหาชนจำกัดและได้รับใบอนุญาตโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียน และกรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๙)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ ความใน พระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการโอนหรือรับโอนกิจการ (มาตรา ๑๐)

๕. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๔/๒ และมาตรา ๑๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ในกรณีการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน การควบบริษัท และการโอนกิจการของบริษัทให้แก่บริษัทอื่นทั้งหมดหรือบางส่วน (มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้บริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเป็นการยกเลิกใช้บังคับทั้งมาตรา (มาตรา ๑๓)

๘. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกรณีบริษัทเปิดสาขา และกรณีห้ามมิให้รับประกันภัย โดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๑๔)

๙. กำหนดให้เพิ่มความวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการใช้ชื่อในธุรกิจของตัวแทนประกันชีวิต (มาตรา ๑๕)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเงินสำรองประกันภัย และคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดให้บริษัทวางเงินสำรอง (มาตรา ๑๖)

๑๑. กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งยกเลิกทั้งมาตรา (มาตรา ๑๗)

๑๒. กำหนดให้เพิ่มหมวด ๑/๑ การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗/๑ มาตรา ๒๗/๒ มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ มาตรา ๒๗/๕ มาตรา ๒๗/๖ และมาตรา ๒๗/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดอำนาจของคณะกรรมการในการประกาศกำหนดประเภท ชนิดของเงินกองทุน องค์ประกอบของสินทรัพย์สภาพคล่อง การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของบริษัทต้องไม่ต่ำกว่า อัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด อาทิ การบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน นอกจากนี้ยังกำหนดให้บริษัทจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุนต่อนายทะเบียน และในการพิจารณาของนายทะเบียน (มาตรา ๑๘)

๑๓. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับข้อความหรือภาพที่โฆษณา และห้ามตัวแทนประกันชีวิตนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต (มาตรา ๑๙)

๑๔. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑๖) ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับข้อห้ามบริษัทกระทำการเรื่องขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่นายทะเบียนกำหนดแก่กรรมการบริษัท (มาตรา ๒๐)

๑๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการจำหน่ายสังหาริมทรัพย์ของบริษัท คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับกรรมการ ผู้จัดการ และกรณีห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดทำการรับประกันชีวิตโดยใช้กรรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๑)

๑๖. กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับนายทะเบียนอาจจัดให้มีการพิจารณาข้อร้องเรียน และดำเนินการไต่สวนได้ (มาตรา ๒๒)

๑๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทปฏิบัติ อาทิ การเก็บเบี้ยประกันภัย การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท ฯลฯ (มาตรา ๒๓)

๑๘. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบริษัทต้องจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทต่อคณะกรรมการ (มาตรา ๒๔)

๑๙. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงาน (มาตรา ๒๕)

๒๐. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้บริษัทประกาศรายการงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๖)

๒๑. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทเปิดเผยข้อมูล (มาตรา ๒๗)

๒๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับให้บริษัทส่งรายงานประจำปีที่รับรองการคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ (มาตรา ๒๘)

๒๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการเลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๒๙)

๒๔. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิตส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อนายทะเบียน (มาตรา ๓๐)

๒๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทแก้ไขฐานะ เช่น เพิ่มทุนหรือลดทุน (มาตรา ๓๑)

๒๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน (มาตรา ๓๒)

๒๗. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๕) และ (๗) ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดเพิ่มคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตคือ “(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย” และ “(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต” (มาตรา ๓๓ - มาตรา ๓๔)

๒๘. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับผู้ประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท การขออนุญาตและการอนุญาต (มาตรา ๓๕)

๒๙. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๗๐/๑ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับกรณีบริษัทต้องร่วมรับผิดชอบตัวแทนประกันชีวิต และในกรณีการปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทน (มาตรา ๓๖)

๓๐. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต การรับเบี้ยประกันภัย (มาตรา ๓๗)

๓๑. กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๑/๑ และมาตรา ๗๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับตัวแทนประกันชีวิตต้องแสดงใบอนุญาต และนายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจ (มาตรา ๓๘)

๓๒. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคสองของมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคุณสมบัติของนิติบุคคลอาจขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตได้ คือ “(๔) นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต” (มาตรา ๓๙)

๓๓. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตให้มีอายุหนึ่งปี การต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าวครบสองคราวติดต่อกันและขอต่ออายุครั้งต่อไป ให้ใบอนุญาตครั้งต่อไปมีอายุครึ่งละห้าปี (มาตรา ๔๐)

๓๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับนายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต (มาตรา ๔๑)

๓๕. กำหนดให้เพิ่มหมวด ๔/๑ นักคณิตศาสตร์ประกันภัย มาตรา ๘๓/๑ มาตรา ๘๓/๒ มาตรา ๘๓/๓ มาตรา ๘๓/๔ มาตรา ๘๓/๕ มาตรา ๘๓/๖ มาตรา ๘๓/๗ มาตรา ๘๓/๘ มาตรา ๘๓/๙ และมาตรา ๘๓/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับกำหนดให้นักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน กำหนดคุณสมบัติของนักคณิตศาสตร์ประกันภัย กำหนดอายุใบอนุญาตมีอายุสองปี กำหนดการจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ตามแบบที่นายทะเบียนประกาศกำหนด นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต และการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการ (มาตรา ๔๒)

๓๖. กำหนดให้ยกเลิกความในหมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน คือ “หมวด ๕ กองทุนประกันชีวิต มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๕/๑ มาตรา ๘๕/๒ มาตรา ๘๕/๓ มาตรา ๘๕/๔ มาตรา ๘๕/๕ มาตรา ๘๕/๖ มาตรา ๘๕/๗ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๖/๑ มาตรา ๘๖/๒ มาตรา ๘๖/๓ มาตรา ๘๖/๔ มาตรา ๘๖/๕ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๗/๑ มาตรา ๘๗/๒ มาตรา ๘๗/๓ มาตรา ๘๗/๔ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๘/๑ และมาตรา ๘๘/๒ เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนประกันชีวิตให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล กำหนดองค์ประกอบของกองทุน การใช้จ่ายของกองทุน การนำส่งเงินเข้ากองทุนของบริษัท การได้รับชำระหนี้จากกองทุนกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน รวมทั้งกำหนดองค์ประกอบของกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และอำนาจหน้าที่ของกรรมการ กำหนดให้มีผู้จัดการกองทุนแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารกองทุน กำหนดคุณสมบัติของผู้จัดการ และการพ้นจากตำแหน่ง กำหนดให้กองทุนวางระบบการบัญชีตามหลักสากล และให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน และผู้สอบบัญชีมีหน้าที่รายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการบริหารกองทุน (มาตรา ๔๓)

๓๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๔)

๓๘. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๙๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๕)

๓๙. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๖)

๔๐. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๗)

๔๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๘)

๔๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๔๙)

๔๓. กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖/๑ และมาตรา ๑๐๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๕๐)

๔๔. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๕๑)

๔๕. กำหนดให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๔/๑ และมาตรา ๑๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๕๒)

๔๖. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๑๑๗/๑ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับบทลงโทษ (มาตรา ๕๓)

๔๗. กำหนดให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต ในกรณีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตเป็นบริษัทจำกัด ให้ดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการตามปกติต่อไปได้ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปี หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นสิ้นอายุ และให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ทั้งนี้ การดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดนั้นให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด (มาตรา ๕๔)

๔๘. กำหนดภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการแก้ไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นหรือกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการต่อไปได้แต่จะเปิดสาขาเพิ่มมิได้ (มาตรา ๕๕)

๔๙. กำหนดในระหว่างการค้าการดำเนินการแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ การโอนหรือการรับโอนกิจการ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน การควบเข้ากันระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัด การชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ การเพิ่มทุนหรือลดทุน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๕๖)

๕๐. กำหนดในกรณีที่คณะกรรมการยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้ว แต่ยังไม่มผลใช้บังคับ ให้บริษัทถือปฏิบัติโดยดำรงเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน และการดำเนินการออกประกาศดังกล่าวให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๗)

๕๑. กำหนดบรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๓ (๙) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๘)

๕๒. กำหนดให้บริษัทตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการให้มีกรรมการผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๙)

๕๓. กำหนดในกรณีที่ยังมีได้ออกประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาต หรือการขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือมีการออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มผลใช้บังคับ การพิจารณาอนุญาต ให้เป็นไปตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖๐)

๕๔. กำหนดให้บุคคลซึ่งได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากนายทะเบียนให้เป็นผู้รับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสามารถรับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยต่อไปได้จนกว่าหนังสือให้ความเห็นชอบจะสิ้นอายุ (มาตรา ๖๑)

๕๕. กำหนดเมื่อพ้นกำหนดแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๘๓/๓ (๒) เท่านั้น และกำหนดระยะเวลาที่จะขยายออกไปได้ตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกินสองปี (มาตรา ๖๒)

๕๖. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยโอนเงินทรัพย์สิน และหนี้ของกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของกองทุนประกันชีวิต (มาตรา ๖๓)

๕๗. กำหนดให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน อาทิ ค่าขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ๔๐๐,๐๐๐ บาท ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นต้น (มาตรา ๖๔)

๕๘. กำหนดบรรดาฎีกากระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีฎีกากระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และการดำเนินการออกฎีกากระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งดังกล่าวให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖๕)

๓. พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘ หน้า ๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่โครงสร้างผู้ถือหุ้นและกรรมการของบริษัทตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่เหมาะสมกับสภาพการประกอบธุรกิจประกันชีวิตในปัจจุบัน อีกทั้งหากบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต กองทุนประกันชีวิตจะเข้าไปช่วยเหลือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยได้ต่อเมื่อกระบวนการตามกฎหมายล้มละลายเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น ซึ่งทำให้กองทุนไม่สามารถคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยได้ทันเวลาที่สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นและกรรมการของบริษัทและกองทุนประกันชีวิตให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ ไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยอาจอนุญาตให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการที่เป็นบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด นอกจากนี้ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะการดำเนินการ หรือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของบริษัทใด หรือเพื่อความมั่นคงของธุรกิจประกันชีวิต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของคณะกรรมการฯ มีอำนาจผ่อนผันให้บริษัทมีจำนวนหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไปจากที่กำหนดได้ ซึ่งการขออนุญาตการอนุญาต การขอผ่อนผัน และการผ่อนผันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาที่คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีกำหนด และเมื่อคณะกรรมการได้อนุญาตหรือรัฐมนตรีได้ผ่อนผันแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศการอนุญาตหรือผ่อนผันนั้นพร้อมด้วยเหตุผล และเงื่อนไขหรือเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้หลักทรัพย์ประกันที่บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๐ และเงินสำรองที่วางไว้ตามมาตรา ๒๔ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตลอดเวลาที่บริษัทยังมีได้เลิกกัน รวมทั้งเวลาที่บริษัทยังคงดำรงอยู่เท่าที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี และกำหนดเกี่ยวกับบุริมสิทธิและการดำเนินการของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณีที่บริษัทเลิกกัน ในกรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๖๖/๑ มาตรา ๖๖/๒ มาตรา ๖๖/๓ และมาตรา ๖๖/๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้กองทุนชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยแทนบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์และการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เหมาะสมขึ้น (มาตรา ๕)

๓.๑ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการชำระบัญชีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับแก่บริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย

๓.๒ กำหนดให้ในกรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัย ให้นายทะเบียนส่งมอบหลักทรัพย์ประกันและเงินสำรองที่วางไว้กับนายทะเบียนให้แก่ผู้ชำระบัญชี และกำหนดให้บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทส่งมอบบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหมดของบริษัทให้แก่ผู้ชำระบัญชี

๓.๓ กำหนดกรอบระยะเวลาและขั้นตอนให้ผู้ชำระบัญชีดำเนินการแจ้งให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยยื่นคำทวงหนี้ เพื่อตรวจสอบจำนวนเจ้าหนี้และจำนวนหนี้ และให้ผู้ชำระบัญช้นำหลักทรัพย์ประกันและเงินสำรองที่ได้รับการส่งมอบจากนายทะเบียนมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ที่ไม่มีข้อโต้แย้งตามส่วนเฉลี่ยของมูลหนี้ก่อนที่จะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้บริษัทล้มละลาย หลังจากนั้นให้ผู้ชำระบัญชีออกหนังสือรับรองให้เจ้าหนี้แต่ละราย รวมทั้งแจ้งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าหนี้และจำนวนหนี้ให้นายทะเบียนและกองทุนทราบ

๓.๔ กำหนดกรอบในการขายหรือโอนสินทรัพย์ หนี้สิน หรือภาระผูกพันของบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของผู้ชำระบัญชี และในกรณีที่การดำเนินการดังกล่าวได้มีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้บุคคลที่รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ หนี้สินหรือภาระผูกพันเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดี

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนประกันชีวิต” มีฐานะเป็นนิติบุคคล วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๕ มาตรา ๘๕/๑ และมาตรา ๘๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับกองทุนประกันชีวิต โดยกำหนดองค์ประกอบของกองทุนประกันชีวิต กำหนดอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ของกองทุนประกันชีวิต กำหนดการใช้จ่ายของกองทุนประกันชีวิต (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๕/๕ มาตรา ๘๕/๖ และมาตรา ๘๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย (มาตรา ๘)

๖.๑ กำหนดให้กองทุนประกันชีวิตชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยแทนบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต โดยจำนวนเงินที่เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับจากกองทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระมาแล้วจากผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๖๖/๓ ต้องมีจำนวนไม่เกินหนึ่งล้านบาท แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้ส่วนที่เหลือจากกองทรัพย์สินของบริษัท และหากพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนด เจ้าหนี้มีได้มายื่นขอรับเงินจากกองทุนภายในสิบปี ให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

๖.๒ กำหนดให้คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดจำนวนเงินที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยให้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๕/๕ ก็ได้

๖.๓ เมื่อกองทุนประกันชีวิตได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยตามมาตรา ๘๕/๕ แล้ว ให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้นั้นเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป

๗. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน ให้มีอำนาจกำหนดนโยบายและออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้บริษัทกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขการลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน การกู้ยืมเงิน การออกตราสารทางการเงิน วางระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงิน และกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง ออกข้อบังคับ และกระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือเกี่ยวเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้เพิ่มมาตรา ๑๐๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามความในมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับเพิ่มบทกำหนดโทษแก่ผู้ซึ่งเป็นกรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท ที่ปรึกษาและพนักงานของบริษัท ที่ไม่ส่งมอบบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของบริษัทให้แก่ผู้ชำระบัญชีในกรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๖๖/๒ (๒)

๙. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับกรณีของบริษัทประกันชีวิตซึ่งได้รับการผ่อนผันให้มีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไปจากที่กำหนดก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดขั้นตอนการดำเนินการในกรณีที่บริษัทถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ภายหลังจากจัดตั้งกองทุนประกันชีวิต ให้สามารถขอรับชำระหนี้จากกองทุนประกันชีวิตได้ ทั้งในกรณีที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชีหรืออยู่ระหว่างกระบวนการล้มละลาย (มาตรา ๑๒)

๑๑. บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๔. พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๘ ก วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตมีบทบัญญัติหลายประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในธุรกิจประกันภัยมากขึ้น และมีการฉ้อโกงการประกันภัยทั้งจากตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต และบุคคลภายนอกเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและระบบธุรกิจ

ประกันภัย สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตใหม่ เพื่อให้การควบคุมและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ธุรกิจประกันภัย โดยการปรับปรุงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตให้มีความชัดเจน ตลอดจนกำหนดโทษในกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกรณีบุคคลภายนอกฉ้อโกงผู้เอาประกันภัยและประชาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้การดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ถ้าคณะกรรมการมีได้กำหนดวิธีการในการดำเนินการนั้นให้บริษัท ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต นักคณิตศาสตร์ประกันภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะ การดำเนินการนั้นต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕/๑)

๒. ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๔)

๓. แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต (มาตรา ๕ แก้ไขมาตรา ๖๙)

๓.๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) บรรลุนิติภาวะ

(ข) มีภูมิลำเนาในประเทศไทย

(ค) ได้รับการศึกษาวิชาประกันชีวิตตามที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด หรือสอบความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตได้ตามหลักสูตร วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

๓.๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ข) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(ค) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(ง) เป็นนายหน้าประกันชีวิต

(จ) อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย และยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(ข) มีประวัติเสียหายหรือประวัติที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๔. ยกเลิกมาตรา ๗๐/๒ มาตรา ๗๑/๑ และมาตรา ๗๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๖ และมาตรา ๗)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับนายหน้าประกันชีวิต

๕.๑ บุคคลธรรมดาซึ่งจะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตต้องไม่เป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือเป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทใด และให้นำความในมาตรา ๖๙ (๑) (ก) (ข) และ (ค) และ (๒) (ก) (ข) (ค) (จ) (ฉ) และ (ช) มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม และต้องผ่านการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด (มาตรา ๘ แก้ไขมาตรา ๗๒)

๕.๒ นิติบุคคลซึ่งจะขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตต้อง

๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนิติบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการนายหน้าประกันชีวิต

๒) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย

(๒) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันวินาศภัย และยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(๓) มีประวัติเสียหายหรือประวัติที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๕.๓ กำหนดให้นิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตต้องมีความพร้อมในการประกอบธุรกิจ และต้องแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ในการทำงานและได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าประกันชีวิต รวมทั้งต้องจัดให้มีระบบการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๗๓/๑)

๕.๔ กำหนดห้ามมิให้นิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลซึ่งไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต ให้ทำการซื้อหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๗๓/๒)

๕.๕ กำหนดให้นิติบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตต้องร่วมรับผิดชอบในความเสี่ยงที่บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๙ เพิ่มมาตรา ๗๓/๓)

๖. เพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต (มาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๗๙/๑ และมาตรา ๗๙/๒๗)

๖.๑ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ให้ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตปฏิบัติในเรื่อง การชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท การรับ การเก็บรักษา และการส่งเบี้ยประกันภัย การโฆษณา การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอขายและรายละเอียดของกรมธรรม์ประกันภัยเพื่อประกอบการตัดสินใจทำประกันภัยของประชาชน

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต การดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการกำกับดูแลสากล

๖.๒ กำหนดห้ามมิให้ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตนำข้อความหรือภาพโฆษณาหรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้เพื่อชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต

๗. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

๗.๑ กำหนดให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกให้ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตมาให้อัยคำ หรือสั่งให้ส่งสมุดทะเบียน สมุดบัญชี หรือเอกสารใด ๆ หรือให้ส่งรายงานตามแบบและรายการที่นายทะเบียนกำหนดเพื่อตรวจสอบ และมีอำนาจเข้าไปในสำนักงานของบุคคลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการปฏิบัติของตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต (มาตรา ๑๑ แก้ไขมาตรา ๘๐)

๗.๒ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตกระทำการงดเว้นกระทำการ หรือดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต หากตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่กระทำการ งดเว้นกระทำการ หรือไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด และเมื่อปรากฏว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตได้ดำเนินการให้ถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้น อย่างไรก็ตาม ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตซึ่งถูกพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตนั้น (มาตรา ๑๒ แก้ไขมาตรา ๘๑)

๗.๓ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ ในประการที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือประชาชน หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หรือ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต (มาตรา ๑๓ เพิ่มมาตรา ๘๑/๑)

๘. กำหนดให้ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๘๑ หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๘๑/๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สิ้นสุด (มาตรา ๑๔ แก้ไขมาตรา ๘๒)

๙. ยกเลิกมาตรา ๑๐๖/๑ และมาตรา ๑๐๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๑๕)

๑๐. กำหนดโทษ

๑๐.๑ ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๙/๒ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๗๙/๑ ต้องระวางโทษปรับ ถ้าการกระทำความผิดเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือผู้เอาประกันภัยต้องระวางโทษจำคุก... (มาตรา ๑๖ เพิ่มมาตรา ๑๑๐/๑)

๑๐.๒ ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุก... (มาตรา ๑๗ แก้ไขมาตรา ๑๑๑)

๑๐.๓ ผู้ใดขัดขวางนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุก... (มาตรา ๑๘ แก้ไขมาตรา ๑๑๒)

๑๐.๔ ในกรณีที่นายหน้าประกันชีวิตซึ่งเป็นนิติบุคคลกระทำความผิดตามบทบัญญัติในหมวด ๔ ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มวรรคสองของมาตรา ๑๑๔)

๑๐.๕ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการชักชวน ชี้ช่อง หรือจัดการให้ผู้อื่นนั้นทำหรือรักษาสถานะสัญญาประกันชีวิตกับบริษัท แต่ไม่ดำเนินการให้มีการทำสัญญาประกันชีวิตเกิดขึ้นหรือไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาสถานะสัญญาประกันชีวิตเดิมและโดยการหลอกลวงตั้งว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุก.. (มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มมาตรา ๑๑๔/๓)

๑๐.๖ ผู้ใดเรียกร้องผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยโดยทุจริตหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการเรียกร้อง ต้องระวางโทษจำคุก... (มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มมาตรา ๑๑๔/๔)

๑๐.๗ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายจากบริษัท เพื่อจูงใจให้ดำเนินการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ใดเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อให้มีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือจ่ายเงินหรือผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุก... (มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มมาตรา ๑๑๔/๕)

๑๑. กำหนดบทบัญญัติรองรับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๑๑.๑ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๑)

๑๑.๒ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ